

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง กรมสามัญศึกษา วิธีการดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง กรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง กรมสามัญศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานระดับกอง จำนวน 12 กอง ภาสในกรมสามัญศึกษา จำนวน 946 คน ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน จำนวน 632 คน และข้าราชการครูที่กรมอนุมัติให้มาช่วยราชการในหน่วยงานระดับกองทั้ง 12 กอง จำนวน 314 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารระดับสูงกรมสามัญศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการกอง รวม 17 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. ผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย หรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน หรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้างาน รวม 132 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนและข้าราชการครูช่วยราชการ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานระดับกองทั้ง 12 กอง จำนวน 797 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งเป็นกอง และกำหนดสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 12 กอง ซึ่งมีประชากรรวม 797 คน จากนั้นจับฉลากชื่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกอง ตามสัดส่วนที่คำนวณได้จากสูตรของยามาเน (YAMANE, 1973) คือร้อยละ 34 ของประชากรในแต่ละกอง ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 267 คน (มนตรี พิริษกุล, 2524)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 416 คน จำแนกเป็น

ผู้บริหารระดับสูง	จำนวน	17 คน
ผู้บริหารระดับกลาง	จำนวน	132 คน
ผู้ปฏิบัติงาน	จำนวน	267 คน
ดังตารางที่ 1		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานระดับกองทั้ง 12 กอง

หน่วยงานระดับกอง	จำนวนข้าราชการที่ปฏิบัติงาน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง	ผู้ปฏิบัติงาน
สำนักงานเลขานุการกรม	90	6	7	25
กองการเจ้าหน้าที่	181	1	22	53
กองการมัธยมศึกษา	167	1	17	50
กองการศึกษาพิเศษ	38	1	7	10
กองคลัง	130	1	19	36
กองแผนงาน	82	1	17	22
กองพัสดุและอุปกรณ์-ศึกษา	30	1	6	8
กองออกแบบและก่อสร้าง	81	1	13	22
หน่วยศึกษานิเทศก์	64	1	6	19
สำนักงานโครงการพิเศษ	38	1	9	10
หน่วยตรวจสอบภายใน	33	1	7	9
สำนักงานการตรวจราชการกรมสามัญศึกษา	12	1	2	3
รวม	946	17	132	267

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวการวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1. แนวการวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิเคราะห์เอกสาร แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม ระยะที่ 7 กรมสามัญศึกษา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 76 11 พฤษภาคม 2522 พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522 รายงานการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2532 กระทรวงศึกษาธิการ และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานของกรมสามัญศึกษาในช่วงปีงบประมาณ 2533-2534

2. แบบสอบถาม ใช้สอบถามหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 399 คน แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และคำถามแบบเติมข้อความ จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 17 ข้อ คำถามมี 5 ตัวเลือก

ปัญหามากที่สุด	=	4
ปัญหามาก	=	3
ปัญหาน้อย	=	2

ปัญหาน้อยที่สุด	=	1
ไม่มีปัญหา	=	0

3. แบบสัมภาษณ์ ใช้กับผู้บริหารระดับสูง กรมสามัญศึกษา จำนวน 17 คน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง ข้อคำถามสภาพการประสานงานสัมภาษณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และนโยบายการจัดการมัธยมศึกษา กลไกการประสานงาน การจัดทำมีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การใช้วิธีการงบประมาณ การจัดทำให้มีการมอบอำนาจหน้าที่ และการติดตามงาน และปัญหาการประสานงานด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ และด้านเวลา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานของกรมสามัญศึกษา จากเอกสาร และงานวิจัยที่หน่วยงานในกรมสามัญศึกษาจัดทำ
2. สร้างแนววิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ไข
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามโดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่ออธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการทำงานวิจัยครั้งนี้

2. การเก็บข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวการวิเคราะห์เอกสารแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1 แนวการวิเคราะห์เอกสาร รวบรวมและศึกษาเอกสารแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม ระยะที่ 7 กรมสามัญศึกษา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 76 11 พฤษภาคม 2522 พระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522 กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2532 กระทรวงศึกษาธิการ และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานของกรมสามัญศึกษาในช่วงปีงบประมาณ 2533-2534

2.2 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 399 ฉบับ สอบถามผู้บริหารระดับกลาง และผู้ปฏิบัติงาน และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89 มีรายละเอียด ดังตาราง 2

2.3 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงด้วยตนเอง ช่วงเวลาดังแต่วันที่ 26 มิถุนายน 2535 ถึงวันที่ 22 สิงหาคม 2535 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้คิดเป็นร้อยละ 94 ของผู้บริหารระดับสูง รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก

ตาราง 2 แสดงการรับแบบสอบถามคืนของผู้บริหารระดับกลางและผู้ปฏิบัติงาน จำแนกตาม
หน่วยงานระดับกองทั้ง 12 กอง

หน่วยงานระดับกอง	ผู้บริหารระดับกลาง		ผู้ปฏิบัติงาน		รวมได้รับ แบบสอบถาม คืนทั้งสิ้น
	ส่งแบบสอบถาม	ได้รับคืน	ส่งแบบสอบถาม	ได้รับคืน	
สำนักงานเลขานุการกรม	7	6	25	19	25
กองการมัธยมศึกษา	17	16	50	38	54
กองการเจ้าหน้าที่	22	20	53	52	72
กองการศึกษาพิเศษ	7	7	10	7	14
กองคลัง	19	18	36	32	50
กองแผนงาน	17	17	22	22	39
กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา	6	3	8	8	11
กองออกแบบและก่อสร้าง	13	13	23	23	36
หน่วยศึกษานิเทศก์	6	4	19	16	20
สำนักงานโครงการพิเศษ	9	7	10	9	16
หน่วยตรวจสอบภายใน	7	7	8	8	15
สำนักงานการตรวจ- ราชการกรมสามัญศึกษา	2	2	3	3	5
รวม	132	120	267	237	357

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม
ระยะที่ 7 กรมสามัญศึกษา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 76 11 พฤษภาคม 2522
พระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522
รายงานการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2532 กระทรวงศึกษาธิการ
และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน ของกรมสามัญศึกษา ในช่วงปี
งบประมาณ 2533-2534 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอผลโดย
การบรรยาย

2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีสถิติโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบัน
บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS)

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ
แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง
กรมสามัญศึกษา ในส่วนของสภาพการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of
Variance) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหาการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง
กรมสามัญศึกษา ผู้บริหารระดับกลางกับผู้ปฏิบัติ เปรียบเทียบปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
ระดับกองทั้ง 12 กอง และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการ
ประสานงานระดับกอง เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สำหรับเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการประสานงานของหน่วยงาน
ระดับกอง กรมสามัญศึกษา

ค่าเฉลี่ยคะแนน	3.50 - 4.00	ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน	2.50 - 3.49	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน	1.50 - 2.49	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน	0.50 - 1.49	ปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน	0.00 - 0.49	ไม่มีปัญหา

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดเป็นทิศทางในการปฏิบัติงาน การรับทราบและผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของหน่วยงานระดับกอง ความร่วมมือ ความพร้อมของข้อมูลประกอบการวินิจฉัยสั่งการ วิธีการงบประมาณ การมอบหมาย การรายงาน วิธีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และกลไกการประสานงานของหน่วยงานระดับกอง วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ของข้อมูล และหาค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์เป็นบรรยาย

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประสานของหน่วยงานระดับกองด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ และด้านเวลา วิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ของข้อมูลและหาค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์เป็นการบรรยาย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์แทนความหมายดังนี้

n	คือ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของหน่วยงานระดับกองทั้งหมด
\bar{x}	คือ	ค่ามัธยฐานเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย
S.D.	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	คือ	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	คือ	ผลบวกกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	คือ	ผลบวกกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนหารด้วยขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Mean Squares)
F	คือ	ค่าสถิติทดสอบเอฟ ซึ่งหมายถึงอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มหลายกลุ่ม

t คือ ค่าสถิติทดสอบที ซึ่งหมายถึงอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

2 กลุ่ม

และผู้วิจัยใช้อักษรย่อ แทนการเรียกชื่อเต็มของหน่วยงานระดับกอง ทั้ง 12 กอง

สล. (n_1) หมายถึง สำนักงานเลขานุการกรม

กม. (n_2) หมายถึง กองการมัธยมศึกษา

กจ. (n_3) หมายถึง กองการเจ้าหน้าที่

กศ. (n_4) หมายถึง กองการศึกษาพิเศษ

กค. (n_5) หมายถึง กองคลัง

กผ. (n_6) หมายถึง กองแผนงาน

กพอ. (n_7) หมายถึง กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา

กอ. (n_8) หมายถึง กองออกแบบและก่อสร้าง

ศน. (n_9) หมายถึง หน่วยศึกษานิเทศก์

สคศ. (n_{10}) หมายถึง สำนักงานโครงการพิเศษ

ตสน. (n_{11}) หมายถึง หน่วยงานตรวจสอบภายใน

สตร. (n_{12}) หมายถึง สำนักงานการตรวจราชการกรมสามัญศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย